

Kehämuurin ja kehämuurirakennusten rakennusvaiheita:

Kehämuuri:

- rakennettiin todennäköisesti ainakin kolmessa eri vaiheessa
- aloitusajankohta sijoittunee vuosien 1350 ja 1450 välille
- fatabuuri- ja porttitorni olivat samanikäisiä n. vuosilta 1460-1520
- 1500-luvulla rakennettiin kehämuurin läntiselle ja pohjoiselle sivustalle maavallit
- 1559 rakennettiin itäinen rundeli ja seuraavan vuosikymmenen aikana läntinen rundeli
- 1707 aloitettiin linna-alueella perusteelliset kunnostustyöt, koska kehämuuri oli sortunut pahasti järven puoleiselta sivustalta, itäinen ja ennen kaikkea läntinen rundeli olivat huonossa kunnossa. Töitä jatkettiin pienen keskeytyksen jälkeen Ammondin johdolla 1720-30-luvuilla, jolloin rundelit kunnostettiin puolustustarkoituksiin ja varustettiin tykeillä. Porttitornin holvi uusittiin kokonaan (pienennettiin samalla). Portin viereen rakennettiin bastionin kaltainen puolustusvarustus.
- 1740 avattiin kehämuuriin uusi portti eteläkulmaukseen entisen portin viereen, uusi portti lienee palvellut pääasiassa liikennettä maavalleille kehämuurin läntisellä sivustalla

Leipomo ja porttitornirakennus:

- leipomorakennusta suunniteltiin jo 1730-luvun lopulla ja sitä ryhdyttiin rakentamaan von Löwenin vaatimuksesta 1740 tai 1741.
- rakennus valmistui todennäköisesti 1742
- alkuperäisiä piirustuksia ei noudatettu yksityiskohtaisesti
- leipomorakennuksen viereen, sen eteläpuolelle ryhdyttiin v. 1783 rakentamaan päävartiota (Corps de Garde och Arrestum), joka lienee valmistunut saman vuoden aikana. Nyk. nimeltään porttitornirakennus.
- alkuperäinen portti suljettiin porttitornirakennuksen valmistuttua

Portti:

- varsinainen porttitorni sijaitsi kehämuurin eteläkulmauksessa vuosien 1460-1783 välillä, joskin se hyvin pitkään oli ollut lähes sortunispisteessä
- 1740 avattiin kreneloituun kehämuuriin uusi porttiaukko, joka luultavasti helpotti liikennettä vallialueelle ja rakennustyökohteille (leipomo ja linnoitusalue)

- portti on ollut holvattu ja sen harja on ulottunut korkeudelle + 98.00, sillä eteläinen kehämuuri on ollut n. 12 m ja läntinen kehämuuri n. 8 m. korkuinen ja maaston korkeussuhteista johtuen ne portin kohdalla ovat olleet samankorkuiset.
- portin yläpuolelle jäänyt kehämuurin osa purettiin todennäköisesti jo porttitornirakennusta rakennettaessa, mutta viimeistään läntistä kehämuurirakennusta aloitettaessa.
- von Arbin suunnitteli puretun muurin kohdalle kehämuurirakennuksia yhdistävää käytävää. Tämä jäi kuitenkin toteuttamatta, vaikka siihen oli varauduttu mm. jättämällä tarvittavat tartunnat läntisen kehämuurirakennuksen kulmaan.
- portin holvin yläpuolelle oli jätetty vaakasuora palkki, joka luultavasti oli kehämuurin osa.

Läntinen kehämuurirakennus:

- läntistä kehämuurirakennusta ryhdyttiin rakentamaan v. 1784 ja työt saatiin päätökseen vasta vuosikymmenen lopulla. Rakennukseen sijoitettiin paja- ja varikkotiloja ja Arbinin alkuperäisiä suunnitelmia noudatettiin hyvinkin tarkoin. Suunnitelmat olivat pääasiassa peräisin jo vuodelta 1776.
- 1810 rakennettiin linnalle uusi kulkuväylä pohjoisesta pitkin vanhoja läntisen kehämuurin valleja. Läntinen rundeki revittiin tieltä
- 1812 rakennettiin läntisen kehämuurirakennuksen eteläpäähän puinen ~~korokke~~ koroke päävartiota varten
- 1830-luvulla päätettiin päävartio siirtää kokonaan läntiseen kehämuurirakennukseen ja jo aikaisemmin rakennetulle korokkeelle tuli puhkaista ovi läntisen rakennuksen ulkoseinään.
- 1837 linnalle vievä nousu kivettiin
- 1844 päävartiota laajennettiin ruhtinas Menschikoffin määräyksestä tiillisellä lisärakennuksella (kuvassa 1869), jonka edustalla oli puinen vartiokoroke. Tämä koroke purettiin 1875.
- 1884 korotettiin läntinen kehämuurirakennus samaan korkeuteen kuin pohjoinen kehämuuri Grotenfeltin vaatimuksesta
- 1886 yhdistettiin porttitorni- ja läntinen kehämuurirakennus toisiinsa katetulla käytävällä

Pohjoinen kehämuurirakennus:

- rakennustyöt aloitettiin 1790-luvulla eikä niitä saatu kokonaan päätökseen ennen vuotta 1809
- venäläiset jatkoivat rakennustyötä samojen piirustusten mukaisesti v. 1811
- pohjoista kehämuurirakennusta korotettiin ensimmäisen kerran Engelin suunnitelmien mukaisesti 1830-luvulla yhdellä kerroksella. Tässä korotusvaiheessa ei rakennuksessa ollut lainkaan

ikkuna-aukkoja ulkoisella sivulla. Tämä johtui siitä, että välipohjat oli korotuksen yhteydessä nostettu alkuperäisten ikkuna-aukkojen kohdalle

- 1840 avattiin pohjoiseen kehämuurirakennukseen yhteensä 14 uutta ikkuna-aukkoa ulkoseinälle paremman valaistuksen vuoksi
- 1884 korotettiin rakennusta uudelleen ja siihen rakennettiin ns. yöselliosastot naisvankilaa varten. Samassa yhteydessä korotettiin myös läntistä kehämuurirakennusta ja yhdistettiin pohjoinen rakennus uuteen päiväsellirakennukseen.